

Kvinnor på gamla mästares marker

KONST

Galleri Krister Fahl: Mausel Eksell Strindberg (tom 7/3).

Galleri Lars Bohman: Mariana Uutinen (tom 3 mars).

● Att se bakåt i konsthistorien för att nå fram är sedan länge vedertaget och accepterat. Inte minst i dessa postmodernismens yttersta dagar har vägen över "de gamle" på många sätt visat sig ytterst användbar för att göra upp med den egna tiden – konsthistorien som ett samhälleligt tillhygge.

Mausel Eksell Strindberg drivs knappast av några ambitioner i den vägen. För henne är det mindre fråga om att exploatera ett äldre källmaterial i bestämda syften än att fördjupa sig i det, omforma det till en jäsand brygd, ur vilken hon ständigt kan hämta ny, konstnärlig näring. Med bilden som

besvärjelse målar hon sig genom lager av det förgångna, ur dess skikt lösgör sig det oväntade, hemlighetsfulla. Syner av tät mystik som väcker undran om ursprung och mening: vad står dessa dunkelglödande former för, som både liknar och icke liknar? Det igenkännbara glider undan, uppträder i ideligen skiftande identiteter.

Hon beträder vant de gamla mästarnas marker, umgås förtroligt med dem, hämtar vad hon behöver av en Bosch, en Bruegel eller en och annan ung renässansmålare. I oavbruten dialog med tradition och med det undermedvetna som drivkraft växer ett drama fram av ljus och mörker, hotfullt, dystert men ibland också livat av det absurda humoresker som ekon ur ett medeltida gyckelspel. Visst målar hon sig tillbaka, men genom att hon är en så utpräglad målare undviker hon alla klichéer och litterära fallgropar. Det gör att något länge sedan också blir ett nu. I mörka, ökän-

da landskap, som hämtade ur en gammal holländsk målning anas det förflutnas närvaro. Tider vävs ihop till fascinerande syntes. Så blir Eksell Strindbergs utställning ett vittnesbörd om måleriets fortsatta livskraft.

MARIANNA UUTINEN är något av den finska konstens enfant terrible. Hon gör lite vad som faller henne in. Men för att det ska bli något av hennes infall och upptåg fordras talang utöver det vanliga. Uutinen är i lycklig besittning av den. För ett så anarkistiskt temperament finns inga spårar. Uppslagen ger sig själva. Risken är väl bara den, att hon kan förlora sig i uppsjön av idéer.

Vem minns inte hennes objekt i acryl för en tid sedan? En orgie i kitschig, kletig färgsubstans – vågat, vulgärt, vackert i sina utmanande, erotiska utspel. Men mitt i det ohämmat extatiska också ett närmast oskuldsfullt koketterande. Den här gången släpper hon hos *Boh-*

man lös sin otyglade fantasi i en serie tuschteckningar, låter dem löpa som en fris längs väggarna. Men så är det också ett sammanhängande tema hon gett sig på – Napoleon!

Självfallet är respektlösheten total. Men det är långt ifrån någon sedvanlig politisk satir. Hon "bara" tecknar på som ett begåvat barn, låter infallen följa utan att tänka på bra eller dåligt. Att hon försätter det höga majestetet i de mest förödmjukande situationer genom klottrets lågkomik, kiss- och bajsinslag och enkla erotiska vitisar är ganska lustigt i och för sig. Men jag kommer på mig med att ganska snart bortse från det och mer se på själva tecknandet. Här är hon suverän. En lössläppt linjeenergi utan like. Linjer som vinnande piskrapp, lätta som våregn, täta som jord. Det är som att möta en Sergel på sitt mest ystra humör i sällskap med en uppsluppen Josephson.

STIG JOHANSSON